

ក្រសួងការសំគាល់ នូវក្រសួងនៅពីរ
នាយកដ្ឋានស្តីពីរ និងនាយកដ្ឋានស្តីពីរ

បច្ចេកទេស ជំនួយភាគី

អ្នកចំណោម: នាយកដ្ឋានស្តីពីរ និងនាយកដ្ឋានស្តីពីរ
នាយកដ្ឋានសាករប្បកម្ម និងជំនាញមធ្យៃ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានស្តីពីរ

ទំនាក់ទំនង: ក្រសួងការសំគាល់ នូវក្រសួងនៅពីរ និងនាយកដ្ឋានស្តីពីរ

ខ្សែលេខ៖ ០១២៣៤៥

ស្រែបេត៉ែវ

ស្តីពី

បច្ចេកទេសជាប់លាស់រុក្សេ

ត្រូវបង់បោល

នាយកដ្ឋានធ្វើឱ្យធ្វាយកសិកម្ម សហការជាមួយ

នាយកដ្ឋានសាករហ្មកម្ម និងជំណានរឿងជំនាញ នាយកដ្ឋានការពារជំណាំ
អនាម័យ និងភូមិតាមអនាម័យ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

លោក: ពុមិកីឡិវិក ចំនួន ២០០០ ច្បាប់

ខ្លួនឯកសារបោះពុមិជាយ៍: ក្រសួងកសិកម្ម រាជប្រាជ្ញា និងនេសាន់

រក្សាសិទ្ធិជាយ៍: នាយកដ្ឋានធ្វើឱ្យធ្វាយកសិកម្ម

សាសនាថ្មីបញ្ជីបោកជលិតសៀវភៅ

ស្តីពីបច្ចេកទេសជាប់បានរុក

I. គីឡូក្រួមដំឡេងៗ:

១. ឯកឧត្តមបណ្ឌិត	ឯក នាយ	ប្រពិភីករដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទូលបន្ទុកជា អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម
២. បណ្ឌិត	ថែវ មិនា	នាយកដ្ឋានធ្វើឲ្យជាយកសិកម្ម
៣. បណ្ឌិត	ផ្លូវ សុខា	នាយកដ្ឋានសាករប្បកម្ម និងជំណាក់រួមជំ
៤. លោក	គីម ធម៌រា	នាយកដ្ឋានធ្វើឲ្យជាយកសិកម្ម។

II. អ្នករៀបចំ:

១. លោក	ជាន ទឹក	នាយកដ្ឋានធ្វើឲ្យជាយកសិកម្ម។
--------	----------------	-----------------------------

III. អ្នកនោរដ្ឋាន:

១. លោក	ជន ប្រុន	នាយកដ្ឋានសាករប្បកម្ម និងជំណាក់រួមជំ
២. លោក	អន ប៊ូន្យ	នាយកដ្ឋានសាករប្បកម្ម និងជំណាក់រួមជំ។

IV. ក្រុមការងារគ្រប់គ្រង់ និងកំណត់ការ:

១. លោក	គីម ធម៌រា	នាយកដ្ឋានការពារជំណាំ អនាម៉យនិងក្នុង តាមអនាម៉យ
២. លោក	ហុន ប្រឹតិ	នាយកដ្ឋានធ្វើឲ្យជាយកសិកម្ម
៣. លោក	ក្រោម ប៊ូន្យ	នាយកដ្ឋានធ្វើឲ្យជាយកសិកម្ម។

មាតិកា

ចំពោះ

I. សេចក្តីផ្តើម.....	១
II. លក្ខខណ្ឌបន្ទីរស្ថាន.....	៣
១. លក្ខខណ្ឌដីជីជុំ.....	៣
២. លក្ខខណ្ឌអាកាសធាន.....	៥
III. លក្ខលាឃុយបន្ទីរស្ថាន.....	៥
១. ផ្លូវ.....	៥
២. ត្រាយ.....	៥
៣. ស្វើក.....	៥
៤. មិថុ.....	៦
IV. គារព្យែរិនឹងទោលការកុំតុំ.....	៧
V. បច្ចេកទេសចំណុះ.....	៧
១. ការអរួបចិត្ត.....	៧
២. ការជីជុំ.....	៥
VI. គារព្យួរប្រាស់ឡើ.....	១០
១. ពេលដែល និងកម្មិតនៃការប្រើប្រាស់នឹង.....	១០
VII. គារថែទាំ.....	១១
១. ការស្រាវជ្រាវលើជីវិ៍រាប់រួច.....	១១
២. ការសំរាប់ស្អោចឡើង.....	១៤
VIII. ដំទិលិតិ និងការកុំភាពការកុំតុំ.....	១៣
១. ជីវិ៍លើជីវិ៍រាប់រួច.....	១៣
២. ស្ថូលិតលើជីវិ៍រាប់រួច.....	១៤
IX. គារប្រើប្រាស់បច្ចេក.....	១៥
១. បច្ចេកនៃក្រាយពេលប្រមូលដែល.....	១៦
២. ការប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ចំណាត់ថ្នាក់.....	១៨
៣. ការផែចខ្សោយ.....	១៨
៤. ការស្វួរកុំកុំ.....	១៩
៥. ការដឹកជញ្ជូន.....	១៩

ଖେତର କାରୁଜ (Daucus Carota Sutsp.Satnus)

I. សាសនា និង ពន្លេ

គេអាចធ្វើការប្រើ
ប្រាស់និងហុបចុក
ឡើដើរកម្មដោយ
រាយការណ្ឌល់នូវអត្ថិភាព
ប្រយោជន៍ ប្រើប្រាស់
ដល់សុខភាពនេះ
បែងចាញ់តាមការ
សំភ្លាស់សារប្រាការតាម
លក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ

និងកត្តារមជំរួចទេព្យាតា បានបង្ហាញឱ្យយើងម៉ា ដំណាំនេះគោច
យកវាទៅធ្វើការដំធម៌នៅក្នុងដី និងក្នុងឧបកណ៍ជំរួចទេព្យាតិសែស
ធ្លើបានគិតជាដំធម៌ក្នុងលក្ខខណ្ឌជាងុំកញ្ចក់ និងបានស្នើការដើម្បី

ជាងនេះទៀត ដំណាំការុត អាចធ្វើយបដើម្បីសុខភាពត្រួត សែរក ប្រព័ន្ធប្រសាធ ភងកាយ ហេះដូង និងប្រព័ន្ធការពារដំឡើង នៅទៀតជាង ដើរ។ មើលការុតជាយស្សូលដំបុះ និងប្រមួលផល។ ការុតមានសេដាតិ ឆ្លាញ់ ដោយសារមើលមានសេដាតិ Carotene ត្រឹមដែលភងកាយមនុស្ស អាចចម្លាញ់ទៅជា Vitamine A ។ Carotene គឺជាសារដាតិមានពណ៌លើវីង ទុក មាននៅក្នុងមើលការុត ផ្សេឡើមដំឡុងពណ៌លើវីង ផ្សេម្មសក្រហម ជាដើម ធនប្រយោជន៍មើលការុតក្រោយការបរិភោគរួច ឲ្យយុធមូត្រួត និងកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់មហាផ្ទៃតា។

ការុតគឺជាប្រភពធីសំខាន់ ក្នុងការធ្វើលីដាតិ មានដូចជារីតាមីន អា(A) ដំនួយសុខភាពត្រួតកា នៅប្រទេសកម្ពុជា មានត្រួត និងកុមារភាព ត្រឹមមានដំឡើងខ្លាក់មាន់ បណ្តាលមកពីកង្វ់របបអាហាមិនមានដីដាតិ ត្រូវបែកត្រាន់ ។ ការុតត្រូវ ទម្លៃ ៥០ក្រាម អាចធ្វើលីវីតាមីន អា ត្រឹមជាង ១៥០% នៃបរិមាណរីតាមីន អា ដែលបានទទួលទានប្រចាំថ្ងៃ។ ការុត ជាប្រភពអាហារដែលមានដាតិសែស ដាតិឆ្លាញ់ និងកាស្សីទាបា ការុត ដោដែលសកសំបកចេញ អាចបរិភោគលេងបានសម្រាប់កុមារ និងយុវជន ។ មិនតែបុណ្យៗការុត តែអាចយកទៅល្អារហើយកិនិយម៉ែត្រដាក់ ក្នុងរបបអាហារ ប្រចាំថ្ងៃរបស់ទាក់ទង ។

សារធាតុចិត្តីម	នានរយនៃសារធាតុចិត្តីម ក្នុងផ្លូវការអ៊ុត ស្រស់	នានរយនៃសារធាតុចិត្តីមក្នុង ផ្លូវការអ៊ុត ក្រាយចំអិន្ទុច
កាលស្ស្រម	៥%	៥%
សារធាតុសែរ	១៥%	១៥%
ជាតិដែក	៤%	៤%
ជាតិម៉ងការណោស	៥%	១២%
ប៉ូតាស្ស្រម	១២%	១០%
វិតាមីនA	៥៤៥%	៥៣៥%
វិតាមីនB6	៥%	១២%
វិតាមីនC	១៣%	១៥%
វិតាមីនE	៥%	៥%
វិតាមីនK	២១%	២៦%

II. លក្ខខណ្ឌបន្ថែម

១. លក្ខខណ្ឌដីជីជុំ

ជាទុទេដំណាំ
ការអ៊ុត គឺជាបំណាំដែល
អាច ធ្វើការជាំងុំនៅ
ក្នុងតំបន់ត្រជាក់ មាន
សិក្សុណ្ឌភាពចន្លោះពី
១៥ ទៅ ២១ °C បន្ថែម
សិក្សុណ្ឌភាព កម្រិត
នេះ អាចធ្វើឱ្យពណ៌
របស់ម៉ឺមណ្ឌល ជាំណាំ

ការឱ្យ អាចដុះលួតលាស់បានល្អ ឬ៖ ត្រាមីមានជីថាតិត្រូវបែក្រាន់ (មានសារធាតុសិក្សាប្រើប្រាស់ និងមាន pH ចាប់ពី ៥.៥ ទៅ ៦ ទើបអាចទទួលបានទិន្នន័យល្អឥស់)។

៤. ស្នូខណ្ឌអាកាសធាតុ

ដំណាំការឱ្យ អាចដុះលួតលាស់បានល្អ នៅតំបន់ដែលមានអាកាសធាតុត្រូវបានកំណត់ក្នុងកម្រិតសិក្សាកាត់ឡាតាំងពាណិជ្ជកម្ម និងកម្រិតសិក្សាកាត់ឡាតាំងពាណិជ្ជកម្ម ពី ១៧ ទៅ ២៨ អស្សាស់ ជាលក្ខុខណ្ឌល្អបំផុតសម្រាប់ការដុះលួតលាស់របស់ដំណាំការឱ្យ។ វាបារម្រោគទៅដំណាំមានការដំដុះប្រចាំឆ្នាំ និងអាចដុះលួតលាស់បានល្អក្នុងតំបន់ដែលមានរបបទីក្រោងប្រចាំឆ្នាំសម្រប បើនេះក៏ត្រូវការដើរដែលមានប្រព័ន្ធបញ្ញាបញ្ញាលទីការឱ្យ និងមានជីកំបុះស្តុត្រឹម។

ត្រូវប្រើប្រាស់និងប្រចាំឆ្នាំដែលមានទន្លឹះព្រះអាទិត្យត្រូវបែក្រាន់ ប្រោះដំណាំប្រកែទន់ មិនអាចដុះលួតលាស់បានល្អ នៅតំបន់ដែលមានសិក្សាកាត់ឡាតាំងខ្លួន បុមានត្រូវបានកំណត់ប្រើប្រាស់ និងពេញមួយឆ្នាំនៅទេ ហើយបានដំណាំការឱ្យត្រូវបានកំណត់ចុះ។

III. ឧទ្ធផល: និងសារត្រួតពិនិត្យ

១. ផ្លូវ:

ដំណាំការឱ្យមានផ្លូវ អាចរហៃតដល់១០០០ផ្លូវ។ ផ្លូវខាងក្រោមបែក្រាន់ ផ្លូវមានភាពចាស់ បុរីកមុន ហេតុល់ដល់ផ្លូវកណ្តាលបែក្រាន់ផ្លូវ និងចង់លម្អិន។ ផ្លូវកណ្តាលមាន៥ត្រូវបក បំពង់កែសរិយាលមាន៥ និងបំពង់កែសរិយាលមាន២ ហើយការឱ្យមានអ្នរូល២ដើរ។ ដំណាំការឱ្យការឱ្យមានស្វ័យបំណើរលម្អិនដោយផ្លារបស់វា មានត្រូវបែលក្នុណា: (perfect flowers) និងមានកាងជាកញ្ចាំង ហើយតែអាចធ្វើការបង្កាត់បានដើរ ដោយក្នុងបំណាងចង់បានពួរដល់សុខដានឱ្យមាន។

២. គ្រាប់

គ្រាប់របស់ជំណាករូត ផលិតឡើងតាមរយៈជំណើរបង្ហាត់លម្អិត
ដើម្បីបង្កើនភាពសុទ្ធសាស្ត្រ មានលក្ខណៈសកម្មភាព និងមានជំណួនគ្រាប់
ល្អជាដើម។

គ្រាប់ជំណាករូតមានទំហំតូច ធាមួរមទំហំរបស់វាតី១ម.ម និង
មានពណ៌ត្រូវតាត និងមានចំនួន៣៣,០០០ គ្រាប់ក្នុង កញ្ចប់គ្រាប់របស់
វាមានអំប្រើយឱ្យជួយ មានអគ្គារជំណួនខ្ពស់ ហើយក្នុងរបស់វានេះមានភាពរឹង
មំណួន។

៣. ស្លីក

ស្លីករបស់ជំណាករូត តែអាចបរិភោគតាន ដូចមេរបស់វាដើរ
ក្នុងវានេះកាមានស្លីកចំនួនពី៨១២ទឹកស្លីក នៅថ្ងៃការបានលើដី និងថ្ងៃការ
តុល់នៅក្រោមដី ហើយស្លីករបស់វាមានពណ៌ត្រូវបែកចងខ្លួន ដោយថ្ងៃស្លីក

របស់ ភាគនេះលក្ខណៈដែលការិយាល័យ

ផ្ទ. ម៉ីម

ជំណាំការុត គេត្រួចបរិភោគថាមីមភាតប្រើប្រាស់ ហើយម៉ីមរបស់ភាគនេះសូមដំឡើង និងប្រើប្រាស់វានៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទ កាលណាស្តីកាលប្រើប្រាស់ខ្លាំង ម៉ីមប្រើប្រាស់ក្នុងកាលប្រើប្រាស់ខ្លាំងដើរ។ ប្រើប្រាស់ក្នុងកាលប្រើប្រាស់ការកេវិតឡើងដោយសារ hypocotyl ជាមួយនឹងប្រើប្រាស់រយៈដែល ត្រូវបាប់មកពីបំពង់ xylem។ ជាមួយត្រូវនេះដើរ ប្រើប្រាស់ក្នុង hypocotyl ដូចជាបៀតបានឡើងដោយម៉ីមការុត។ ម៉ីមជំណាំការុត ភាគនេះមានប្រព័ន្ធដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងកាលប្រើប្រាស់ការុត។ ម៉ីមជំណាំការុត ភាគនេះមានប្រព័ន្ធដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងកាលប្រើប្រាស់ការុត។ ហើយម៉ីមរបស់ភាគនេះមានប្រព័ន្ធដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងកាលប្រើប្រាស់ការុត។

IV. ការប្រព័ន្ធឌីជីថលដូចតាមរឿង

ប៉ែណាំការុំតមានពួជប្រើនប្រាក់នៅខ្ពស់យើងនេះ ដោយ
មានពួជខ្លះកំពុងធ្វើការដំឡុំ និងទទួលបាននូវការពេញនិយមនៅកំបង
នេះដួងដើរ ដើលពួជទាំងនេះ មានដូចជា Mini sweet, Hybreed sun
Rise red និងពួជដោយជាក់តារា គ្រាប់ពួជប្រើរមានអគ្គារដំណុំខ្សែ និង
មានភាពធ្លៀនឹងកត្តាចំង់ដោយជាក់តារា ព្រមទាំងមានទិន្នន័យខ្ពស់។ ជា
ពីសេសប្រើរមានលក្ខណៈសម្បត្តិដូចខាងក្រោម៖

- ពួនធ្វើរានប្រភពច្បាស់លាស់ (ពួនក្នុងប្រុកប្រាស់បង្កាត់)
 - ពួនមានអាយុកាលកំណត់ត្រីមត្រូវ
 - ពួនមានអត្ថាដំណឹងប៉ុណ្ណោះបាន ៤៥-៥០ %
 - ពួនធ្វើឡានិងការប្រឈប់អាកាសធាតុ សត្វលូត និងជំជាន់

V. ස්වභාෂ්‍ය තොරතුරු සිංහල

១. ការអនុបច្ចេក:

ទៅតាំងចុមារ ព្រៃនបានដោះស្រីស និងរៀបចំឱ្យបានលូ និងព្រៃន
ការភ្លើរភាស់ដើម្បីឱ្យបានបាប់ពីពាន ឡើ ធនធាន ដោយព្រៃនការសំអាតដី និង
ភាស់ដើម្បីឱ្យបានកបស្ថុលូ ព្រៃនហាលដើម្បីឱ្យបានពីពាន-១០ប្រែ។

ត្រូវធ្វើការដោក់ដីកំបុសចំនួន២៥គាន/ហ.ត ត្រាប់បាត់ ក្នុងពេល
ក្នុងរយៈពាល់ត្រូវបានត្រឹមត្រូវ និងធ្វើការសំអាតស្វ័ម្ពនពេលដោក់ដី និងទាំង
រងត្រូវលើកទទួលខិន១ម៉ែត្រ និងបណ្តាយអាស្រែយទៅតាមលទ្ធកាតិ បុ
សារធាតុសរីកង្ហើផ្សេងៗចំនួន១.៥-២គ.ក្រក្នុងថ្ងៃដី១ម៉ែត្រការដែល និងត្រូវ
កប់ក្នុងជម្រាតី២៥-៣០ ស.ម។

២. ការដំឡើង

២.១. ការធ្វើសរើសទីតាំង

មុនដំឡើងត្រូវធ្វើការធ្វើសរើសទីតាំងដូចជាជាន ដីមិនលិចទីក អាចធ្វើ
ការដំឡើងបានពេញមួយឆ្នាំ (ទាំងរដ្ឋរបានបាន និងរដ្ឋរស្សារ) នៅដីត្របត
ទីក មានប្រព័ន្ធឌ្រោះប្រព័ន្ធដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាមុន នៅពេលដំឡើង ដោយ
ទីតាំងដែលមានពន្លឹះប្រព័ន្ធទៅក្នុងត្រប់ត្រាន់។

២.២. ការដំឡើង

- ដំឡើងការរួតដាច់ទូទៅដោយប្រាប់ដ្ឋាល់ ព្រោះវាបាន
ដ្ឋាល់មេីមដែងល្អ ចំពោះការដំឡើងត្រូវបានប្រើប្រាស់ត្រប់ត្រាន់ពី៥-៦គ.ក្រ
ក្នុង១ហិកតា

- ប្រុសកែរដំឡើងការរួតមានការរួតលួតលាស់លើវីន ហើយប្រុសកែរ
នេះហើយ ដែលបានវិគ្គុន៍ទៅជាមេីមការរួត

- ត្រូវលើកនៅ ទាំង ៥០-៩០០ ស.ម កម្ពស់ ១៥-២០ ស.ម នៅ

រដ្ឋវប្បធម៌ និង ២០-២៥ ស.ម នៅរដ្ឋស្រី

- ត្រូវយកគ្រាប់ពុជទៅដាក់ហាលិឃុំត្រូវកម្មផ្ទេរយោះពេលពី២-៣ ម៉ោង បន្ទាប់មកត្រូវយកគ្រាប់ទៅគ្រាប់ត្រឹមត្រូវក្នុងបច្ចេកទឹក មុនពេលយកទៅដាក់ដើម្បីសម្រាប់មេភេទ ដើម្បីសម្រាប់មកដាមួយ គ្រាប់ដំណា

គ្រាប់ពុជសំណាករីក

ការអំគ្រាប់ពុជករីក

- ចន្ទាន់គុម្ភប្រនៃ ៣០ ស.ម ចន្ទាន់ដូរ បុរីមប្រនៃ ៨០ ស.ម
- ត្រូវសាបគ្រាប់នៅធម៌១,៥ ស.ម នៅពេលដំណា ដុះញីក ពេកត្រូវដក បុរាណតែលខ្លះ ដោយរក្សាថ្មោះពីដើមមួយទៅដើមមួយ ឡើតចម្ងាយ១០ ស.ម និងត្រូវបន្ថែមការសំណាល់ជាតិប្របងី ដើម្បី រក្សាសំណើម និងការពារស្វ័ចដោយ។

- ត្រូវធ្វើការសំអាតគ្រាប់ពុជិឃុំបានណូ ត្រូវយកផ្សិត Trichoderma ចំនួន៥% លាយដាមួយគ្រាប់ពុជមុនធ្វើការដំណុះ។

ការដំណុះជាទុទេដំណាករីកគឺត្រូវបានដោយគ្រាប់ថ្មាល់កំបុំនៅ មុនដំណា ត្រូវយកគ្រាប់ពុជទៅលាយដាមួយដើម្បីខ្សោចំណា ដោយគ្រាប់ពុជចំនួន ១ភាព និងដើម្បីខ្សោចំនួន៥ភាព ដើម្បីឱ្យគ្រាប់ពុជមិនស្ដិតជាប់គ្នា និងជុំលូតលាស់បានបាប់រហ័ស។

VI. ការប្រើប្រាស់នីតិវិធីប្រាស់ជី

មុនពីការប្រើប្រាស់ជី ចាំបាច់ត្រូវពើការរិភាគរកកម្មិតសារធាតុ ចិញ្ញមដែលមាននៅក្នុងជីថាមុនសិនា ត្រូវពើឱ្យដឹងមានសំណេះដើម្បីឱ្យជីថាយរលាយ នៅពេលដំណាំការរួតមានកម្ពស់ ៥ ស.ម ត្រូវពើការដាក់ជីកែង (១៥.១៥.១៥) ចំនួន១០ក្រាម ក្នុង១ម៉ែត្រការផែ និងដាក់ជីកំបុំស្ថុ ចំនួន១.៥ គ.ក្រិ - ២ គ.ក្រិ លើផ្ទើជី១ម៉ែត្រការផែ ប្រាមចប្រើជី NPK (១៦.១៦.០) ចំនួន២ kg និងជីកំបុំស្ថុចំនួន១៥០kg លើផ្ទើជី១០០ម៉ោ សម្រាប់ គ្រប់ប្រាក់

គំននជីកំបុំស្ថុ

រក្សាទាតហក់ជីទ្រាប់ប្រាក់

១. ពេលវេលា និងកម្រិតនៃការប្រើប្រាស់ជី

- ការដាក់ជីលើកទី១ ត្រូវដាក់បន្ទាប់ពីដំបាន៥-៧ថ្ងៃ ត្រូវដាក់ជីអូយដៃក្នុងកម្មិត១០ក្រាម លើផ្ទើជី១ម៉ែត្រការផែ និងដាក់ជី ១៥.១៥.១៥ ចំនួន១០ ក្រាម លើផ្ទើជី១ម៉ែត្រការផែ

- ការដាក់ជីលើកទី២ ត្រូវដាក់ជី ១៥.១៥.១៥ ក្នុងកម្មិត១០ក្រាម លើផ្ទើជី១ម៉ែត្រការផែ បន្ទាប់ពីដំបានចំនួន១៥ថ្ងៃ

- ការដាក់ជីលើកទី៣ ត្រូវដាក់ជី១៥.១៥.១៥ ក្នុងកម្មិត១៥-២០ ក្រាម លើផ្ទើជី១ម៉ែត្រការផែ។

ប្រអន់នីកំប៊ូណ្ឌ

ប្រអន់នី ១៥.១៥.១៥

អាចប្រើប្រាស់ជីថាមកសត្វ និងកំបុំស្ថឹម ចំនួន ១០ម៉ោងគោលនៅ
លើផ្ទើដី ១ហិកតាតា ត្រូវដាក់មុនពេលរៀបចំដី បុមុនពេលភ្លាមុប ត្រូវ
លាយឱ្យបានស្មើសាថ់ល្អ អាចបង្កើនរហូតដល់២០គោល បើមានលទ្ធភាព
រកបាន នឹងអាចប្រើប្រាស់សារធាតុ $ZnSO_4$ ចំនួន ២៥ kg/ha បន្ថែមដើម្បី
លាយជាមួយដីឡាប់បាតា

រាយកស្រប

ប្រអន់នីកំប៊ូណ្ឌ

VII. គារចែងចាំ

១. ការគ្រោងគ្រាងនឹងជាកំរុត:

- ត្រូវផ្តល់ទីការឱ្យបានត្រូវបែងចាន់ដល់ស្របាប់ដីខាងលើ នៅពេល
ជាកំគ្រាប់ពួន ត្រូវធ្វើការគ្រោងគ្រាងឱ្យបាន ២-៣ ដងក្នុង ១ថ្ងៃ ដើម្បីឱ្យ

ក្នុងការគ្រឿងដុំលួយតាមសំបានណ្ឌ

- បន្ទាប់ពីការដុំពន្លកត្រូវធ្វើការផ្សោចផ្តលិខិត្យបានមេដងក្នុងមួយថ្ងៃ គឺពេលត្រីក និងពេលល្អាច
- ចំពោះការផ្សោចផ្តល់នៅជូនរឹស្សារ ត្រូវធ្វើនៅចេចឆ្នោះពេលដីសុទានហើយ
- ត្រូវមានប្រព័ន្ធសម្រាប់បង្កើតឡើង-ចូលនៅតាមចន្ទោះនៅនីមួយៗ

បន្ទាប់ពីបានធ្វើការផ្សោច នៅពេលរស់ល ហើយត្រូវធ្វើការគ្របដងឱ្យបានណ្ឌ ដើម្បីការពារការបាត់បង់ទីក ដោយរហូត នៅក្នុងអំឡុងពេលអាកាសធាតុ ឡើងកម្លាំង និងចែមទាំងធ្វើឱ្យដំណាំការគ្រឿងលួយតាមសំបាននាប់រហៀង់។

ការក្រុងក្រាម

ចន្ទោះនៃមានចង្វារបង្កើត

២. ការសំណែនឈ្មោះ:

ការកម្មាធ័តេស្អើចិត្ត ត្រូវធ្វើឡើងឱ្យបានឡើងទាត់ ដោយសរាងការបាត់បង់សារធាតុចិត្តឯម ធ្វើឱ្យដំណាំលួយតាមមិនណ្ឌ អាចបំបាត់ដម្រកសត្វចិត្តឡើងទៅ អាចប្រើប្រាស់ថ្មាមពុលកំបាត់ស្អើចំនួន១លីត្រូវនៅធាតុ

សកម្មចាំ(a.i) សមាថ្ងៃធ្វើបាន ចំពោះការធ្វើស្ថាដលីកដំបូង គឺ
នៅពេលដែលក្នុងជំណានអាយុទាប់ពី១៥ថ្ងៃទីដ៏ឡើ។

សកម្មភាពនៃការអប់រំជាប្រើប្រាស់បានសំណាំក្នុង

VIII. អំពីចំណុះសិលនក្នុងការបង្កើតរំលែក

១. ដំឡើងបីដំណាំការឱ្យ

១.១. ដំណើរស្តីការគេែក

Carrot leaf spot បង្កដាយជូនិតិមេញ: *Alternaria dauci*

នាតសញ្ញា:

ស្ថិតិដែលចាស់គីឡូលុបនៅការបំផ្តាល់ឱ្យជំបួងគោ។ ស្ថាមពណ៌ប្រធេះ
ចាស់ ប្រឡាញចំណុចអុច្រោពណ៌ត្រូវតាត ការងារប្រុងបាមួយនឹងស្ថាម
ពណ៌លើឯងនៅដីរួម្រៀតឡើងនៅលើស្ថិតិ និងទុងស្ថិតិ។ នៅក្នុងលក្ខ
ខណ្ឌ អំណោយផលចំណុចអុច្រោទាំងនោះបានកាលដាលចូលគ្នា ហើយ
ធ្វើឱ្យស្ថិតិទាំងនោះប្រឡាញខ្លោះ ហើយ និងជាប់។ ស្ថិតិបានស្ថិតិកីឡា
កាលដាលបន្ទុពីស្ថិតិចាស់ឡើដល់ត្រូយរបស់ជំណាក់ដែរ។ ផ្សិតប្រភេទ
នេះអាចកើតមានពេលជំណាក់នៅដំណាក់កាលក្នុងតូច្រោទាំងមុន និង
ក្រោយជំណុះគ្រាប់ធ្វើឱ្យក្នុងការរូតងាប់(damping off)។ ផ្សិតប្រភេទនេះ
(Alternaria) អាចសែបន្ទាន់ឡើងក្រោយឡើត ដោយស្ថាក់អាស៊ីយនោះ

ក្នុងដី និងលោក្នុងត្រប់ពុជជងនឹងទា

សៀវភៅអុបនីកការឃុំ (Carrot leaf spot)

ចំណាំ:

ជំងឺប្រភេទនេះស្របជំងឺមួយដែលបង្ហាញឡើងដោយពួកដូរធម្មយប្រភេទដូរធម្មគិតឱ្យតិ៍ Cercospora carotae មានស្ថាមជារដ្ឋធម្ម ប្រុងប្រយោជន៍ កំណត់មានលោកលើស្តីក និងទងស្តីក ហើយបើលោក្នុងលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុមានសំណើមខ្សោះ អាចបណ្តាលឱ្យកំណត់ជាស្ថាមរហាកលោកលើស្តីក។

វិធានការការពារ:

- ~ ប្រើប្រាស់ពួកដែលជាបន្ទាន់ត្រាំបើសិនអាចរកបាន ពិសេសត្របពួកដែលមិនមានជាប់មកជាមួយនូវ ពួកដូរធម្ម Alternaria និង Cercospora.
- ~ ប្រើប្រាស់ត្រប់ពួកដែលបានទទួលស្ថាប់ និងសម្ងាត់ស្ថាតល្អ ប្រត្រប់ពួកដែលបានយកឡើងប្រព័ន្ធដឹកមួនឯងទិន្នន័យ ៥០អង្វោះ ក្នុងរយៈពេល២០នាទី។
- ~ បណ្តុះក្នុងការឱ្យជាមួយដែលបានសំលាប់មេហោ និងលោក្នុងថាសបណ្តុះដែលស្ថាតល្អ។ ធ្វើការ ត្រួតពិនិត្យតាមជានជាប្រចាំក្នុងដែលមានហេតុសញ្ញាត្រូវដែល។

- ~ កាត់ប្រមូលដើមការគុតដើលុំមួរចេញពីចម្ងារ ប្រាជែវង់
ប្រភពនៃការចេញផ្សាយ
- ~ ធ្វើសវាងការជំណាំនៅថ្ងៃការងារប្រាមខ្សែល បុថ្ងៃការងារប្រាមខ្សែល
ចម្ងារប្រាមខ្សែលដំឡើងប្រាជែវង់អាចចេញផ្សាយបានតាមខ្សែល និងទីកន្លែងចម្ងារ
ធ្វើដោយទៀត
- ~ ត្រូវបន្ថែមជីថមុជាតិ នៅប្រព័ន្ធដីខាងលើ។ ការបាត់បង់
សារធាតុចិញ្ញីម ពិសេសការខ្ទេះសារធាតុ ប៉ុតាស្បែម អាចបង្កើនការងាយ
ដែលបានដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ
- ~ ប្រសិនបើអាច ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធឌ្លោះប្រាជែវង់ នៅក្នុងការប្រើ
ប្រាស់ប្រព័ន្ធឌ្លោះប្រាជែវង់ក្នុងការងារប្រាជែវង់បានល្អបំផុត។ ធ្វើសវាងការប្រើ
ប្រាស់ប្រព័ន្ធឌ្លោះប្រាជែវង់ក្នុងការងារប្រាជែវង់នៅក្នុងការងាយប្រាជែវង់
ដែលបានដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ
- ~ ប្រាជែវង់នៅពេលថ្ងៃដើម្បីទុករយៈពេលខ្សែលដែលបានដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ
ការប្រាជែវង់នៅពេលយប់នឹងធ្វើខ្សែលដែលបានដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ និងដំឡើងជាប់ការ
វិនិច្ឆ័យនៃប្រសិនបើ
- ~ ត្រូវជំណាំនៅលើថ្ងៃខ្លះដើលខ្ពស់ និងចន្ទាន់នៅដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ
ដើម្បីខ្សែកប្រាក់ដើម្បីបានដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ
- ~ ត្រូវរក្សាទុកការគុតដើលគ្មានស្ថាមរបុស ប្រាជែវង់ដើលនៅ
របុសស្ថាមងាយនឹងចេញផ្សាយដែលបានដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ
- ~ សម្រាតសម្រារម៉ាសុនធ្វើដែលបានដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ និងប្រាជែវង់ដែលបានដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ
- ~ ប្រមូលយកកម្មប្រាជែវង់ដែលបានដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ និងប្រាជែវង់ដែលបានដំឡើងជាប់ជីថមុជាតិ
ពីប្រមូលដុល្លារ ដើម្បីការពារវត្ថុមានស្ថិតិយវត្ថុបន្ទាប់ពីប្រមូលដុល្លារ នៅពេលជំងឺ
នៅថ្ងៃប្រាជែវង់
- ~ ត្រូវជំណាំបង្កើល យ៉ាងហោចណាស់ពាណិជ្ជកម្ម ជាមួយនឹង

ជំណាកំដែលមិនងាយទទួលរដ្ឋការផ្តល់ជីវិត។ ហាមជំណាកំបង្កើលជាមួយនឹងជំណាកំផ្សេងៗជូចជា ខិះម តុលាក្រាប គ្រូសក់ សាទាច ហើយ...។

វិធានការកម្លាំង:

~ ការធ្វើប្រព័ន្ធកម្ព្រាប់ពុំដ ធ្វើការសំអាត ប្រគាំគ្រាប់ពុំដជាមួយថ្មីដែលមានសារធាតុសកម្មជូច ជា Thiram ឬ Captan ឬម្បីការពារកូនជំណាកំពីការលួយ។

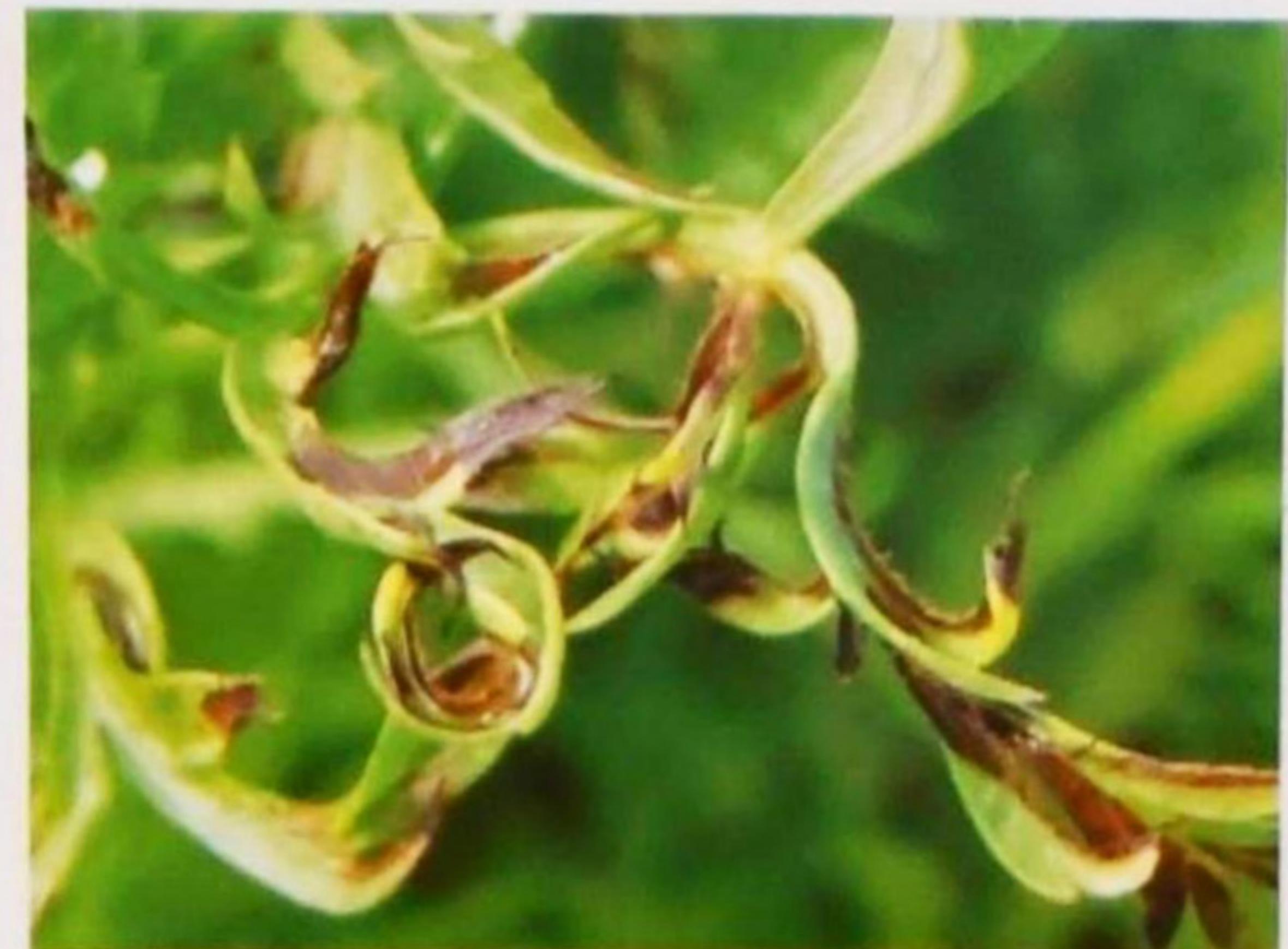
~ ឯធម្បីការពារ និងកម្លាត់ផ្សិតប្រភេទនេះកសិករ ប្រអ្នកជំងឺ៖ អាចប្រើប្រាស់ថ្មីតិចិកសិកម្ពូដែលមាន ធាតុសកម្មជូចជា ឬ Iprodione, Copper formulations, Mancozeb ឬ Chlorothalonil។

១.២. ជំងឺរហកបង្កើរដោយបាក់តើវិ (bacterial blight of carrot):

ជំងឺប្រភេទនេះបង្កើរឡើងដោយបាក់តើវិ ឬ Xanthomonas hortorum pv. carotae

ឈានសញ្ញា:

ពាកសញ្ញានៃការលាកដោយបាក់តើវិនេះគឺ ជំបូងលេចចេញជាស្ថាមពណ៌រួចរាល់ជូច ដែលមានសញ្ញានៃប្រព័ន្ធដែលការិកនៃស្ថិក។ ចំណុចកណ្តាលនៃកន្លែងដែលកើតឡើងក្នុងប្រព័ន្ធដោយស្ថិកនិងមានចំណុចអុច្សាសាច់តាមរបៀបនៃស្ថាមពណ៌រួចរាល់ជូច។

ជំងឺរហកបង្កើរដោយបាក់តើវិ (bacterial blight of carrot)

វិធានការការពារ និងកម្មាត់:

វិធានការចេញដាច់នៃការគ្រប់គ្រង ជំនួយលាកបង្គោដោយបាក់តេវរូមមាន ៖

- ~ ធ្វើការដំឡុះតេក្បួនដំណាកំដែលមិនមានជំនួយ ប្រក្បត្តិនដំណាកំដែលមានសុខភាពល្អ
- ~ ធ្វើការប្រឡាក់គ្រាប់ពុំដោម្បាយថ្មាំ តីមិកសិកម្ពុជ្រួចដាក់ពុំក Copper ដានឱម្រោះ
- ~ អនុវត្តវិធីសាថ្មូដំណាកំបង្កើលរៀងរាល់ថែទាំម្នាច់ ប្រភេទប៉ាកកសំណាល់កម្រេចកម្មិឃុំឱ្យបានស្អាតល្អ
- ~ ការប្រើប្រាស់ថ្មាំបាក់តេវដែលមានធាតុសកម្ម Copper តីអាចពន្យាគេលនៃការវិន្ទន៍របស់ជំនួយ ពិសេសការបាត់ថ្មាំនៅដំណាកំកាលជំបូង (ដំណាកំកាលការរូតនៅត្បូច)។

១.៣.ជំនួយនូយនៃបង្គោដោយបាក់តេវ (Bacterial Soft Rot on Carrots):

បង្គោដោយបាក់តេវឈ្មោះ Pectobacterium carotovorum ដែលពីមុនគេហោឈ្មោះថា Erwinia carotovora.

ជំនួយនូយនៃបង្គោដោយបាក់តេវ (Bacterial Soft Rot on Carrots)

វិធានការការពារ:

- ~ ការរូតដោដំណាកំដែលត្រូវការប្រសល់ទីកន្លែងបានល្អ ផ្ទុចនេះការ

ស្រាវចនីកត្រូវមានការយកចិត្តទុកដាក់អាជីវកម្មស្រាវចនាបែងក្នុងមួយសប្តាហ៍
ឡើតាមរដ្ឋរកាលដំបូះ។

~ អាជីវបច្ចុលដាមួយនឹងជំណាកំធ្លីងារទេរីតុចដា សណ្ឋាគ
បាកំង សណ្ឋាគងសៀវភៅ និងពពុកស្រួចចំណីសត្វដារីម។

~ ផ្សេសភាងធ្វើឱ្យមានរបួសស្មាមឡើករូតទាំងនេះជំណាក់
កាលតុច បុន្ថែជំណាក់កាលប្រមូលដលគីដើម្បីការពារពីការប្រាតចូល
នៃភ្នាក់ងារបង្កើតធ្លីងារ។

~ ត្រូវចាប់ធ្វើការថែទាំនៅតំបន់ដែលត្រានជំងឺបុរិកនៃឯង
ក្នុងជាតិមានសុខភាពណូបន្ទាប់មកទីបន្ទាប់ក្នុងជាតិដែលមានការ
រាយការណ៍តិចជីនី ធ្វើបែបនេះគីដើម្បីការពារពីការចំលងពីកន្លែងមួយឡើ
កន្លែងមួយទេរីតា។

~ ផ្សេសភាងធ្វើការប្រមូលដលការូតនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌមានសំណើម
ខ្លាំង។

វិធានការកម្មាធ័តេ:

~ ធ្វើការប្រមូល និងកម្មោចចោលភាល់រូក្រាតិដែលមានជំងឺ

~ បាត់ប្រាប់គីមិកសិកម្មដែលមានធាតុសកម្ម Copper oxychloride
ចំនួន៦០ក្រាមលាយនឹងទីក ចំនួន២០លីត្រី។ ហើយអាជបាត់លីកទី
២ម្នាច់ទេរីរោយ៖ពេល២សប្តាហ៍ក្រោយពេលបាត់ លីកទី១ ការបាត់
ប្រាប់គីមិកនេះគីដើម្បីការប្រាតចូលនៃក្នុងមួយរដ្ឋរដំបូះ។

២. ស្តូវិតលើជំណាកំករូត៖

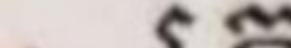
២.១. ជង្វើរយោលទេរី៖

វិធានការការពារ៖

~ ត្រូវមានការណែនាំនៅលីកសញ្ញានៃដលិតដលនីមួយៗ
ឱ្យបានច្បាស់លាស់ ដូចជាកម្រិត ណែនាំ និងដែនកំណាត់នៃចំនួនត្រូវ
ប្រើប្រាស់។

— នូវធ្វើការធ្វើតែពីនិគ្ឝរដំណាក់ខ្លួនឡាត់ និងប្រើប្រាស់ម្នាប់សត្វលូតនៅពេលកម្មិតនៃការខុចខាតរបស់ដំណាក់មានប្រឹន និងគ្មានបញ្ចូនដំបន់ណាដែលប្រើបាស់ប្រើបាស់សត្វលូតដោយប៉ុណ្ណោះ

 ព្រៃនាប្រចាំដី ជូនមុខប្រចាំសម្រាប់សត្វលើក។ ការប្រើប្រាស់សារធាតុ គឺមិនបានក្រុមហ៊ុមតែមួយអាចនាំឱ្យមានការវិរបស់នៅការណ៍ការងារដែលបានប្រើប្រាស់

ការពារសត្វលូតមានប្រយោជន៍តាមរយៈនេវការបាតាយុប្លាកំពុក
Bacillus thuringiensis (Bt) ដែលភាសម្តាប់ តែតត្បិតចំង់បាន
បុណ្យានេះមិនប៉ះពាល់ដល់សត្វមានប្រយោជន៍នេះទេ

៤ ហាមមិនឱ្យលាយចាំសត្វលូតប្រើនមុខបញ្ហាលក្តានេះទេ

ស្រីបែកស្រីបែក និងការសំណាល់ជំណាត់ពីរដូចមួយ

វិធានការកម្មាធ័ណ្ឌ

ជំណាក់កាលដែលណូបំផុត ក្នុងការកិច្ចាត់ពួកដងជីវិ៍យោលទោន
គ្រឿងធ្វើក្នុងជំណាក់កាលជាក្នុងដងជីវិ៍យោលទោន ហើយប្រភេទថ្មាំដែលកសិករអាច
ប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើការកិច្ចាត់ពួកដងជីវិ៍យោលទោន ជាប្រភេទថ្មាំបែប
ជីវិ៍សាថ្មូប៉ុចជា *Bacillus thuringiensis* subsp. *aizawai* ជាដើម និងថ្មាំ
គីមិកសិកម្មមួយចំនួនឡើតដែលមានធាតុសកម្មប៉ុចជា Flubendiamide,
Chlorfenapyr Chlorantraniliprole, Emamectin benzoate, Indoxacarb,
Fipronil ដែលអ្នកប្រើប្រាស់គ្រឿងធ្វើនៅទៅខ្លួន ឡើមកដើម្បីការពារ
ទៅនឹងភាពសុំរបស់ដងជីវិ៍

IX. គារប្រមូលផល

មុនពេលប្រមូលផល ត្រូវបញ្ចប់ការប្រើប្រាស់ថ្មាកសិកម្ពុជ្យបាន ពីថ.-១០ថ្ងៃ ត្រូវពិនិត្យមើលទៅលើសំបកមើមានលក្ខណៈរហ័ង់ហើយ បុន្ថែ មើមគ្នាន់លក្ខណៈស្អាតទៅដឹងកកណ្តាល និងមើមបានលួចចេញ ដីថ្មាលលួមអាចប្រមូលផលជូនប្រើបាន។

លក្ខណៈសញ្ញភីរបស់ថ្មីមិនអាចធ្វើការប្រមូលសល្អាន

ដំណាំការរើត ជាប្រភេទដំណាំដែលអាចទទួលទានស្រស់ និងផ្តិត យើងអាចធ្វើការប្រមូលផលបាន នៅពេលដំណាំការរើតមានអាយុចាប់ពី ពាន់ខ្លួនដោយបានប្រើប្រាស់ថ្មីប៉ុណ្ណោះ ចំពោះរយៈពេលនៃការប្រមូលផលវាអារម្ម័យ ទៅលើប្រភេទពួនិម្យយ៉ា គេត្រូវការងារចំនួន បុណ្យប៉ែត្រាសច្រើន មុន ពេលប្រមូលផល យ៉ាងហោចណាស់ឱ្យបានមុនពីមេដែលស្ថាប់ដែរ ដើម្បីឱ្យមើមការរើតមានស៊ែដាតីដឹងម និងសម្បូរដើម្បីដាតី បុំនែនយើងកំអាធ ធ្វើការស្រោចស្រួលបានដែរ តែត្រូវស្ថិតក្នុងកម្រិតតិចទូច ដោយមិនឱ្យ ដោតដំពោក និងដាក់រៀងរាល់ថ្ងៃនោះទេ ពិសេសនៅពេលត្រូវដែកត្រូវ ស្រាចទីកន្លែងដោតនៅពេលល្អាចោ វិធីសាល្តក្នុងការប្រមូលផលការរើត ត្រូវដែកយកទាំងប្រុសតែម្ខាន ហើយបន្ទាប់មក គេធ្វើការកាត់ដឹងកកណ្តាល

របស់មើលការរូតចេញ និងលាងសំអាតឱ្យបានល្អ។ ចំពោះទិន្នន័យដែល
យើងអាចនឹងទទួលបាន អាចចាប់ពី ២៥ គោតាហត្ថល/ហ.ត ចំពោះទិន្ន
ន័យនេះឡើតសោច កំអាស្រែយទៅនឹងកត្តាដាប្រើប្រាស់មានជូចជា លក្ខខណ្ឌ
អាកាសធាតុ ពួន បច្ចេកទេសជាមុំដុំ និងកត្តាយមជូនូយចំនួនឡើតដួងដើរ។

១. បច្ចេកទេសក្រាយពន្លប្រមូលផែន:

ដំណាករូត ត្រូវបានគេចាត់ថ្នាក់ដោយយោងតាមទំហំ និងប្រែង
របស់ការងារនេះឡើត គេកើតអាចធ្វើការកំណាត់ទៅតាមលក្ខណៈទេសចរណ៍
ការលោង និងភាពហាប់របស់សាច់ការរូតជានិមួយ។ ត្រូវដែកចេញនូវ
ប្រភេទមើលដែលមានការខ្ចោចខាតនានា ជូចជា រលូយ មានស្ថាមសត្វ

លីតបំផ្តាល់ មានការបែះទឹនិច បណ្តាលមកពីការប្រមូលដល មិនមានការប្រុងប្រយ័ត្ន និងកត្តាមួយចំនួនឡើតា

២. ការធ្វើសិស ប្រើបែងថែកចំណាត់ថ្នាក់:

ក្រោយការប្រមូលដល ត្រូវធ្វើការបែងថែកមើលជាបីប្រភេទ:

- ~ ប្រភេទលេខ១ ត្រូវធ្វើសមើលដំណានគេ

- ~ ប្រភេទលេខ២ ត្រូវធ្វើសមើលដំលុម

- ~ ប្រភេទលេខ៣ ត្រូវធ្វើសមើលដែលមានខ្ពស់ បុមានការបែះទឹនិច បាក់បែក ដើម្បីយកទៅកែវត្រូវ

- ~ ត្រូវកាត់តម្លៃមុនក្រោមប្រុសកែវ ប្រុសស្ថុងនៃងារដែលនៅជាប់មើលរបស់វាទេញ និងកាត់ស្ថិកដោយទុកចម្ងាយពីមើលប្រហែល៥-១០ស.ម

មើលការឲ្យកម្រិតទាន់ការប្រុស

មើលការឲ្យកការប្រុសរួច

៣. ការធែប្រួល:

ត្រូវធ្វើការធែប្រួលបែងការឲ្យតែតាមចំណាត់ថ្នាក់របស់វាតិលេខ១-៣ ដោយជាក់មើលរបស់វាត្រូយត្រូវ ជាក់ទៅក្នុងកញ្ចប់ បុឡាកំង ការរៀបចំបែបនេះធ្វើឱ្យយើងងាយស្រួលតម្លៃបន្ថែម និងជាក់មើលការឲ្យតានត្រឹម។ តែបើជាក់ក្នុងចង់ឆ្លាស្តិកត្រូវរៀបមើលការឲ្យបណ្តាយត្រូវឈ្មោះ។

៤. ការស្ថិកនូវការ:

ប្រសិនបើយើងដកភ្លាម ហើយយកទៅប្រើប្រាស់ភ្លាម យើងអាចលាងទីកមើមការឱ្យតានា ព្រោះការលាងទីកមើមការឱ្យយើងមិនអាចទុកយុរាតានទេ គឺបានត្រឹមតែបី-ពាទចិត្តបី-ពាទចិត្ត តែបើយើងទុកមើមដំឡូងដែលបានលាងរួចយុរាព៉ាម-ពាទចិត្ត ធ្វើឱ្យមើមការឱ្យរលួយផ្លូវពីខាងក្បែង។ តែអាចរក្សាទុកបានរយៈពេល ឬ៖ត្រាដែលយកដីខ្លាច់ទៅក្រាលនៅបាតកកញ្ចោះដែលមានប្រហោងខ្សោយ ហើយយកក្រណាត់ដែលដកទីកមកដ្ឋានក្នុងខ្សោយដោយ និងពួកឱ្យនៅសេិមលូម រួចត្របតីលើ ហើយឈ្លោក្រណាត់នេះស្អុតត្រូវបានបង្កើតដោយក្រណាត់ជាប់ជានិច្ច។ ការធ្វើបែបនេះយើងអាចរក្សាបានហ្មតុដល់ទីពេល មិនមានការខ្ចោចគុណភាពឡើយ។

៥. ដំឡើងការប្រើប្រាស់និងរក្សានូវការ

៥. ការដឹកជញ្ជូន:

- ~ ការដឹកជញ្ជូនតាមមុន្តុ រួមក ប្រចយនុមកលក់នៅទីផ្សារត្រូវប្រែបមើមជាថ្នាក់
- ~ ដៃសវនាការជាក់ត្រួតលើត្រានា នាំឱ្យមានការបែះទិន្ន័យ បង្កើមឱ្យមានការបាក់ ហើយធ្វើឱ្យបាត់បង់ប្រាក់ចំណូល

អាសយដ្ឋាន : ផ្ទះលេខ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់នៃជាតិ
ខណ្ឌចំក្បាល់ រាជធានីភ្នំពេញ

ទូរសព្ទលេខ : ០៩៣ ៩២ ៦៨ ៩២/០៩៥ ៨៩ ២០ ២៣

ទូរសារលេខ : ០២៣ ២៩ ០៩ ៤៨

Facebook : នាយកដ្ឋានស្ថាប្រជាពលរដ្ឋ/Department of Agricultural Extension

គេហទំនួរ : <http://www.khmeragri.info/wordpress>